

دانشکده دامپزشکی

پایان نامه برای دریافت درجه‌ی دکترای حرفه‌ای دامپزشکی

شماره ثبت: ۱۵

سال تحصیلی: ۱۳۹۴-۹۵

عنوان:

بررسی شیوع اسیدوز تحت حاد شکمبه (SARA) و آبسه‌های کبدی در
گاوه‌های ارجاع شده به کشتارگاه شهرستان سمنان

استادان راهنما

دکتر حمیدرضا محمدی

دکتر حسین اسماعیلی

نگارنده:

رضا گراوند

راهنمای اول: دکتر حمیدرضا محمدی استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان استاد

استاد راهنمای دوم: دکتر حسین اسماعیلی استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

استاد مشاور: دکتر مهنوش پارسایی مهر استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

داور: دکتر رضا ثانی استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

داور: دکتر حمید استاجی استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

خلاصه فارسی :

دستگاه گوارش نشخوار کنندگان برای هضم جیره‌هایی که بخش عمده‌ای از آن‌ها را مواد علوفه‌ای تشکیل می‌دهد، تطبیق یافته است. خوراندن جیره‌هایی با مقادیر بالایی از مواد دانه‌ای به نشخوار کنندگان سبب وقوع اسیدوز شکمبه در این دام‌ها می‌گردد. اهداف مطالعه حاضر شامل تعیین میزان شیوع اسیدوز تحت حاد، تعیین عوامل باکتریایی جدا شده از آبسه‌های کبدی در گاوهای مراجعه شده به کشتارگاه سمنان و همچنین بررسی چهره بالینی گاوهای مبتلا و همبستگی برخی نشانه‌های بالینی با ابتلای دام به اسیدوز تحت حاد می‌باشد. در این مطالعه در مجموع از ۲۰۰ گاو نمونه‌گیری به عمل آمد. ابتدا بازرسی قبل از کشتار انجام گرفت و علائم بالینی شامل دما و قدرت انقباضات شکمبه و کیفیت مدفوع ثبت شد. اندازه‌گیری اسیدیته بلافاصله پس از کشتار و با pH متر قابل حمل، انجام شد. در بازرسی لاشه کبد گاوها مورد بررسی قرار گرفت و در صورت وجود آبسه اطلاعات مربوط به آن ثبت گردید، سپس آبسه به طور کامل همراه با قسمتی از بافت سالم از کبد جدا گردید و در کنار یخ به آزمایشگاه منتقل شد. در آزمایشگاه کشت به روش استاندارد از آبسه‌های کبدی انجام گرفت. از ۲۰۰ رأس گاو کشتار شده ۶۳ رأس (۳۲/۵٪) دچار اسیدوز بودند که از این تعداد ۴۰ (۳۱/۴٪) رأس نر و تعداد ۲۳ (۳۱/۵٪) رأس ماده بودند. در مجموع ۱۲ رأس (۶/۵٪) به آبسه مبتلا بودند. فوزوباکتریوم نکروفوروم از ۹ (۶۹/۲٪) کبد مبتلا به آبسه و تروپیرلا پیوژنز از ۶ (۴۶/۱٪) آبسه کبدی به عنوان جرم مولد آبسه جدا گردیدند. نتایج حاصل از تحقیق حاضر تفاوت معنی‌داری بین گاوهای مبتلا در مرز ابتلا و غیرمبتلا به اسیدوز در کیفیت مدفوع و دما را نشان نداد. اما در قدرت انقباضات شکمبه تفاوت معنی‌داری مشاهده شد. فوزوباکتریوم نکروفوروم مهم‌ترین عامل ایجاد آبسه‌های کبدی جدا شده از گاوان کشتار شده در کشتارگاه سمنان می‌باشد و تروپیرلا پیوژنز از نظر اهمیت در ایجاد آبسه در رتبه دوم قرار دارد.

کلید واژه: اسیدوز تحت حاد، آبسه کبدی، اسیدیته